

Till Integrationsverket

SIOS synpunkter:

Allmänna råd om Integrationsverkets statsbidrag

Inledning

Eftersom tiden för att lämna synpunkter var kort har vi bitt styrelseledamöter och engagerade i vår antidiskrimineringsverksamhet att komma med synpunkter. De synpunkterna återges nedan. Vissa synpunkter är allmänna och återkopplade till utredningen om bidrag dvs. **förordningens utgångspunkt** medan andra är mer konkreta förslag när det gäller ex. antidiskrimineringsverksamhet.

Allmänt

Flera synpunkter går ut på att de förslag som Utredningen om översyn av statsbidraget till invandrarorganisationer m.fl. - SOU 1998:73 lade fram och som sedan var utgångspunkt för förordningen har urholkats och att nuvarande bidragsstyrning inskränker organisationernas självständighet. De resurser som flyttades var stödsystemets resurser vilket det verkar inte vara nu. De viktiga aspekter som en förenklad administration och dialog har försvunnit.

Att få bidrag som integrationsfrämjande organisation/verksamhet utan att den myndighet som skall göra bedömning inte definierat vad man menar eller hur man tolkar politiken i relation till de etniska organisationerna är problematiskt.

2. Organisations- och verksamhetsbidrag samt etableringsstöd

2.2 Organisationsbidrag

Några av synpunkter är: "invandrarbakgrund" skall ändras med etnisk bakgrund.

En frågeställning kring huruvida skall både kraven för organisationsbidrag - 1 000 medlemmar och minst fem föreningar – behöver vara uppfyllda. Det finns mindre grupper vars organisation har mer en tusen medlemmar men är kanske utsprida kring storstadsområde. Dessutom utgår organisationsbidrag, förutom grundbidrag, ifrån antal medlemmar medan bidraget är av administrativ karaktär.

Andra synpunkter (har framförts tidigare) handlar om att resurserna minskar trots att antal organisationer oh medlemmar minskar.

2.3 Verksamhetsbidrag

Här finns flera synpunkter. De flesta anser att förbundens verksamhet är inom ramen för de integrationspolitiska målen. Vi börjar med ett försök att definiera integrationsfrämjande verksamhet (som en som lämnat synpunkter uttryckt detta):

"Med integrationsfrämjandeverksamhet menas en verksamhet som bidrar till att skapa goda relationer mellan majoritets- och minoriteters samhälle, som inte utesluter någon grupp och som bidrar till att hålla en levande kulturell mångfald i Sverige."

Integrationsverket väljer att prioritera regleringsbrev och stannar inte vid verksamhetsområde utan utgår från verksamhetsgren. Detta utesluter många organisationer.

En annan synpunkt är: ”*De integrationspolitiska målen är inte inkluderade i den generella politiken vilket leder till arbiträra beslut som ex varför skall finlandssvenskar och ungrare få verksamhetsbidrag och inte Sverigeportugiser och kroater.*”

De övriga synpunkter kan sammanfattas på samma sätt som utredningen om bidrag gjorde. I betänkandet SOU 1998:73 (sid. 38) gavs vägledning när det gäller verksamhetsbidrag. ”*Verksamhetsbidraget bör knytas till vissa i förväg angivna insatsområden med betydelse för integrationspolitiska målen. Områdena bör vidare väljas ut så att organisationerna har reella möjligheter att efter egna förutsättningar bedriva verksamhet inom dem. Förslag på insatsområden kan vara: arbetsliv, delaktighet och jämställdhet, föreningsliv, information, socialverksamhet, svenska språket och modersmål, utbildning*”.

Utvecklingsplan

Några ställer sig frågan:

”*Vilka visioner får man ha? Vilka får man inte ha? - utifrån den kortsiktiga politiken?. Detta är paradox*”.

2.5/2.6 Ansökan, Utbetalningsperioder och redovisning

Organisationerna är kritiska mot att ansökningsförfarande och beredning av besluten inte görs i tid vilket resulterar i försenade och retroaktiva beslut. Flera anser att problematiken måste åtgärdas. Även om medel först får utbetalas från 1 januari är det fullt möjligt att handlägga och besluta innan. Beslutet kan grundas utifrån de ekonomiska ramar som gällt året innan. Om anslaget skulle öka eller minska går det att procentuellt omräkna dvs. öka eller minska bidraget. Detta kan man informera organisationerna om vid den första betalningen. Det är fullt möjligt att flytta sista ansökningsdatum till den 1 september och på det sättet får mer utrymme för handläggning.

3. Projektbidrag

De synpunkter som framkommit kan sammanfattas med att: syfte med projektbidrag (ämnat för organisationer som främjar integration) har frångåtts eftersom utgångspunkten var att stimulera verksamhet mot främlingsfientlighet och rasism. Nu ingår inte projektmedel som en del av bidragssystemet (som det är tänkt från början) utan reservanslag för särskilda insatser. Under sådana förhållanden är det oärligt att prata om att organisationerna kan få söka projekt för de angivna syften eller för verksamhetsutveckling. Att anslaget finns officiellt gör att de etniska organisationerna blir utestängda från andra system eftersom andra bidragsgivare avslår ansökningar med hänvisning till Integrationsverkets anslag. Projektmedel gav små organisationer möjlighet (de har ingen chans ute samhälle pga. att de stora aktörer får ”stora” projekt) att söka små medel för en idé eller verksamhetsuppslag under pågående år. Det skulle vara ärligare att ta bort anslaget eftersom det används vara sig utifrån syfte eller målgrupp. Både regleringsbrevet och möjlighet att bevilja medel utan att ansökan inlämnats synliggör detta.

4. Statligt stöd till verksamhet som förebygger och motverkar diskriminering

Avsnitt 4.4 Verksamhetens innehåll

1. I andra stycket uppges att organisationen (den som tar emot bidraget) ska enligt Integrationsverkets praxis, vara demokratiskt uppbyggd. SIOS anser att det är ett självklart krav när det gäller föreningar, men samtidigt konstaterar vi att detta krav kan vara oförenligt avseende bestämmelsen i förordningen att sökande även kan vara en stiftelse. Detta bör förtydligas.
2. Verket menar vidare att medlemmar och eventuella medlemsföreningar i organisationen kan med fördel spegla de fyra olika diskrimineringsgrunderna.

SIOS anser att de organisationer som företräder grupper som riskerar att bli diskriminerade ska ha företräde vid bedömning av ansökan och tilldelning av medel för att bedriva antidiskrimineringsverksamhet. Vi anser att dessa organisationer kan bäst bedöma vilka åtgärder, verksamheter och frågor som är mest angelägna att driva. Diskriminering är framför allt en fråga om makt. Diskriminerande strukturer påverkar människornas vardag på ett sätt som inte alltid är uppenbart för andra organisationer eller samhällsorgan som baserar sin verksamhet på andra grunder. Det handlar också om att organisationer som företräder grupper som utsätts för diskriminering får möjlighet att formulera de frågor som de tycker är viktigaste. Detta som en del i en "empowerment"-process för att bryta de maktstrukturer som idag tillåter diskriminering.

3. I fjärde stycket anser verket att verksamheten bör vara öppen för allmänheten minst fyra timmar per dag, måndag till fredag.

SIOS tycker att detta bör förtydligas. Råd- och stödverksamhet kan vara att sådan natur att den är oförenlig med en så kallad "drop-in-verksamhet", där besök är alltid möjlig. Vi föreslår därför att verksamheten bör vara *tillgänglig* för allmänheten minst fyra timmar per dag. Med det menas att man kan ta emot besök, telefonsamtal eller kommunicera via e-post.

4. I de två sista stycken beskrivs vilka verksamheter kan bedrivas. SIOS anser att texten har en normativ karaktär som utesluter andra verksamheter eller initiativ. Därför föreslår vi att texten omarbetas så att det klart framgår att det är upp till organisationerna att bestämma vilken typ av verksamhet bedrivs inom förordningens ram.

Avsnitt 4.3 Ansökan

5. I första stycket anges att ansökan görs senast den 15 november. SIOS anser att ansökningsdatumet bör tidigareläggas. Anledningen är att datumet lämnar en alldeles för kort tid för att handlägga ansökan. Eftersom anställda finansieras genom dessa medel har de en anställningstid som följer kalenderåret. SIOS anser att det är önskvärt att ett beslut om tilldelning av medel till organisationerna kommer senast i slutet av

november eftersom de flesta kollektivavtalen fastställer en uppsägningstid på minst en månad.

6. Stycket om vad som händer när sökanden beviljas bidrag innevarande år är svårttolkat och behöver därför förtydligas.

Avsnitt 4.4 Beslut, utbetalning och redovisning

7. I avsnittet uppges att Integrationsverket beslutar om statligt stöd efter ansökan och att stödet beviljas två gånger per år i förskott. Beslut för nästkommande år sker i regel kring årsskiftet. Utbetalningar sker normalt i januari respektive juli. Vidare fastställs att organisationerna ska inkomma senast den 15 juni varje år med delrapport för verksamheten under 1 januari – 31 maj. Delrapporten ska även innefatta ekonomiskt utfall och prognosutfall för resten av året. Detta som villkor för att den andra inbetalningen sker i juli. Slutredovisning av verksamhetsåret sker efter organisationens årsmöte, dock senast den 30 april.

SIOS anser att bestämmelserna i avsnittet fastställer en arbetsgång som ställer administrativa krav som belastar verksamheten samt att det ställer till svårigheter att följa gällande kollektivavtal. Vi vill därför föreslå följande:

Ansökan görs senast den 15 oktober varje år. Beslut om stöd sker vid slutet av november. I samband med ansökan skickas en delrapport för perioden 1 januari – 30 september. Delrapporten innefattar verksamhetsredovisning och ekonomiskt utfall för de gångna 9 månader samt prognosutfall och verksamhetsplanering för resterande tre månader. Vid den första utbetalningen i januari betalas 75 procent av de beviljade medlen och vid den andra utbetalningen i slutet av oktober betalas resterande 25 procent. Detta förslag enligt vår mening möjliggör en bättre verksamhets- och ekonomisk redovisning och tillförsäkrar organisationernas ansvarstagande gentemot sina anställda.

När det gäller datumet för den slutliga redovisningen brukar SIOS ha sitt årsmöte i maj månad. Detta på grund av att de flesta av våra förbund har möte under våren och nomineringar till styrelse sker under dessa årsmöten. SIOS har därför valt att ha årsmöte på den tiden av året. SIOS har därför svårt att skicka slutredovisningen och alla begärda handlingarna till det datum som anges.